

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasi avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta 5.— "
četr leta 250 "
posamezne številke po 20 h.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
" " " dvakrat . . . 12 "
" " " trikrat . . . 10 "
za nadaljnja uvrčenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Ljudsko štetje.

Notranje ministrstvo je z ukazom z dne 2. t. m. v sporazumu z naučnim ministrstvom izjavilo, da nima nikakega principialnega pomisleka zoper to, da se ljudskošolski in meščanski učitelji uporabijo kot števni komisarji (revizijski organi) pri bodočem ljudskem štetju, in sicer pod pogojem, da se s tem ne odtegne svoji dolžnosti kot učitelji.

Kadar je treba kaj storiti, takrat učitelja vedno poznajo; kadar je pa treba kaj dati, takrat vsak pozabi nanj. To je že stara, stara pesem!

Poziv iz Bele Krajine.

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti, je pel Koseski, in jaz mu popolnoma priitjam.

S tujo modo in s tujimi običaji prihajajo k nam kakor kužni bacili raznarodnostni pojavi slovenskega naroda. Ako si dandanes ogledamo imovitejšo ali prostejšo hišo, vidimo, da trpi na mednarodnosti. Ta mednarodnost je kriva, da smo baš mi Slovenci jako mlačni narodnjaki. Prosto ljudstvo svoje trobojnice niti ne pozna, kam li, da bi bilo ponosno nanjo! Na kaj pa naj bo ponosno? Mogoče na svojo zgodovino — zgodovino suženstva in robstva?

Človeška duša dobiva vtiske iz okrožujočega jo sveta. V čem pa se gibljemo mi? Vse, kar nosimo na sebi in kar nas obdaja v našem stanovanju, je internacionalna moda, ki smo si jo kupili za drag denar. Obleko izpremeniti in jo dovesti nazaj v narodno nošo, bi bilo nemogoče, pač pa bi se temu, kar se stanovanja tiče, lahko veliko odpomoglo. Potem gojitve pristno narodnega ročnega dela. Treba je seveda malo marljivosti.

Ko sem s tega stališča proučevala življenje v Beli Krajini, sem našla, da je ravno tu še mnogo narodnega blaga, ki ga je treba zbrati in ga narodu zopet podajati. Proučevala sem na belokranjskih narodnih oblekah okraske. ki obstoje iz pristno narodnih šivov. Uvidela sem, da bi se pri nas morali ti šivi uvesti v šole, da jih zob končno ne uniči, zakaj narodna noša v Beli Krajini žalibog rapidno propada.

Z gojenjem narodnih šivov pa rešimo pozabljenosti neko narodno umetnost. Da se ta smoter dožene, je treba gledati, kako je umetnost v sedanjih razmerah praktično uporabljati. Tok današnjega časa je tak, da ima obstoj le to, kar je praktično za življenje, zakaj vse teorije ginevajo, ako nimajo realne življenske podlage. Zato sem začela v šoli gojiti na višji stopnji šivanje narodnih šivov.

Da ne ostanejo le na krpah, sem juvedla pri ročnem delu šivanje šolskih torbic, ki so okrašene z narodnimi šivi. Tako so se narodni šivi prenesli v širšo porabo, iz narodne noše na šolske torbice. Potem sem premišljevala, kako bi se prenesli narodni šivi še na druge predmete. Za poizkušnjo sem sebi okrasila z belokranjskimi okraski mizni prt in otirač, katera predmeta sem pokazala v šoli in razložila učenkam, da bi na ta način lahko tudi one delale. Njih navdušenje za delo je bilo veliko. Prt in otirač sem poslala po učenkah tudi njihovim materam kot vzorec na ogled. Le-tem

je bilo delo všeč in so takoj dale hčeram prtov in brisač, da jih v šoli okrase.

S tem pa je storjen prvi korak za neko pristno narodno industrijo. Da ne ostane vse to zaprto v ječi tukajšnjega šolskega okoliša, sem se namenila, da napravim nekaj ročnih del z narodnimi okraski in jih pokažem v prvi vrsti učiteljicam in potem narodnim ženam na ogled v kakem trgovskem izložbenem oknu v Črnomlju, mogoče tudi v Metliki in potem v Ljubljani. Nadaljni prospek je odvisen od kritike in od tega, koliko so narodne žene prebujene v narodnem duhu. Poizkušnja velja.

Končno pozivljam tovarišice v Beli Krajini in drugod po slovenski deželi, naj bi se i one zanimale za narodno blago in ga zbirale, da prinesemo tudi me neko zrno k narodni umetnosti ter jo rešimo pred internacionalnim navalom, ki nam hoče ubiti zadnjo sled izuma slovenske žene in neumornega dela njenih pridnih rok.

Krasimo svoje sobe z ročnim delom narodne tehnike in narodnega sloga ter jih barvamo z barvami slovenske trobojnice. Pokažimo, da smo verne hčere matere Slovenije!

Leo poldina Bavdkova.

Militarizem in kultura.

Neki angleški statistik je izračunal, kaj bi se moglo napraviti za denar, kolikor stane ena bojna ladja najmodernejšega tipa, takozvani „dreadnought“, v ceni 50—60 milijonov kron, kakršnih zgradi Avstro-Ogrska deset in za katere se je ljudski prijatelj dr. Šusteršič prav toplo zavzemal v delegaciji.

Z vsoto, ki se izda za eno tako bojno ladjo, bi se zgradilo deset učnih zavodov za 10.000 poslušalcev s knjižnico, čitalnico, muzejem itd., ali pa kolonijo 10.000 udobnih, čistih in zdravih hiš, vsaka za dve rodovini. Za ta denar bi dobilo 138.846 ljudi za eno celo leto zastoj stanovanje, hrano, obleko, zdravniško pomoč itd. Za ta denar bi se moglo 170.000 sirot vzgojiti.

A kaj nam hoče kultura! Da imamo le ladje in dr. Šusteršiča, pa smo tudi Slovenci lahko — dobri patrioti! Drugih potreb nimamo, ker smo že vajeni trpljenja in pomanjkanja!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Pedagoško društvo v Krškem vabi na društveni občni zbor, ki bo v soboto dne 19. novembra t. l. ob 10. uri popoldne v risalni dvorani krške meščanske šole.

Dnevni red:

1. Ker je deželni sadjarski instruktor odpovedal predavanje, predava tovariš Makso Hočevar, strokovni učitelj v Krškem, o temi: „Kako je navajati učence k umnemu opazovanju narave.“

Druge točke ostanejo, kakor jih je prinesel zadnji „Tovariš“.

Tovarišice in tovariši, prihitite mnogoštevilno na letošnji važni občni zbor!

Za odbor:

Drag. Humeč,
t. č. predsednik.

Makso Hočevar,
t. č. tajnik.

Dobski krožek učiteljstva kamniškega okraja se snide k prijateljskemu razgovoru v

soboto, 19. t. m., ob 2. uri popoldne na Viru pri Vehovcu.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj je po štirimesečnem odmoru zopet zborovalo 6. t. m. Na prijazno ponovno vabilo je došlo k zborovanju 29 udov, par se jih je opravičilo, a kje so ostali drugi?! Da vreme ne bi smelo ovirati naših sestankov, je pokazal s svojo prisotnostjo tovariš z Zg. Ponikve, s Svetine, posebno pa tovariš Jurko z Razborja, ki se je zborovanja udeležil kot gost. Tistim, ki bi bili lahko prišli k zborovanju, a se jim je zljubilo odlikovati se s svojo odsotnostjo, kličemo: bodimo radikalni, a najprej napram sebi! Tudi jim priporočamo v prečitavanje zadnji oklic v „Učit. Tov.“ tovariša predsednika bratskega društva za gornjegrajski okraj.

Prihodnje zborovanje, in sicer letni občni zbor bo 6. januarja prih. l. Do takrat naj se vse želje glede dnevnega reda prijavijo društvenemu predsedniku, tudi dolžnosti napram blagajničarki se blagovolijo vsaj do konca t. l. zanesljivo izpolniti.

V zadnjem zborovanju smo razreševali dokaj važnih in perečih zadev. Tudi smo sprejeli tri nove ude, namreč: tovariša I. Kramarja (Celje) ter tovarišici gđe. E. Lilek (Griže) in R. Vidali (Liboje).

S posebnim zanimanjem smo poslušali izvajanja tov. Černeja, ki je kot načelnik snujoče se Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge jasno raztolmačil nje namen in pomen. (Opozarjamo na tozadnji oklic v „Učit. Tov.“) Zanašamo se, da bo učiteljstvo dejansko dokazalo, da je dovolj zrelo za združništvo.

Tov. Slanc je poročal o zadnji odborovi seji štaj. „Lehrerbunda“, tov. Brinar pa o letošnji glavni skupščini „Zaveze“.

Društvo se strinja z mnenjem predsednika, da se naj v zadevi skupnih interesov slov. štaj. učiteljstva postopa enotno na ta način, da se mnenja posameznih društev prijavljajo „naši štaj. „Zvezi“, ki potem potrebno ukrepa. Tozadevno se je naše društvo izjavilo o nekaterih važnih stvareh, kakor: o dveh okrožnicah štaj. „Lehrerbunda“, o objavljenju provizoričnih nametšen, o resoluciji o zadevi preosnove šolske nadzorstvene oblasti in o statistiki glede anal-fabetov.

Na snidenje pri občnem zboru, pa vsi! Radikalec.

Goriško.

Učiteljsko društvo za goriški okraj je zborovalo dne 5. novembra t. l. v Gorici v dvorani „Trgovskega doma“. Zborovanja so se udeležili razen učiteljstva še ravnatelj Bežek, nadzornik Fr. Finšger, profesor Koštljal in gojenci 4. tečaja.

Po objavnem pozdravu se spominja predsednik tov. Ign. Križman v toplih besedah dveh vrlih tovarišic, Hvaličeve Angele in Murročeve, ki sta preminuli, odkar smo zadnjič zborovali. V znak sožalja se vzdignejo navzoči s svojih sedežev.

Nato javlja, da se je nabralo pri lokalnih konferencah 433 K 66 v za družbo sv. Cirila in Metoda ter se je s tem položilo dva kamena na oltar domovine. Še posebe omenja g. nadzornika Finšgerja, ki je sam ob tej priliki daroval 40 K za našo prekornostno narodno družbo. Srčna mu hvala!

Zaradi odborovega sklepa sporoča dalje, da bo treba s prihodnjim letom povišati letnino za 1 K, ker se z dosedanjim udnino ne more kriti stroškov. Opozarja tudi učiteljstvo, da je pristopilo društvo k čekovnemu prometu ter prosi, naj se položnice ne zavrže, pač pa naj se jih pridno poslužuje ter olajša s tem delo blagajniku.

Naš narodni trgovec Anton Jeretič je od svojih dohodkov odločil, da bo prispeval letno

z 200 K našemu društvu; dolžnost učiteljstva pa je, da ga vedro podpira.

Preden se je prešlo k dnevnemu redu, je izrazil tov. Matija Lovrenčič v imenu učiteljstva sožalje tovarišema Ignaciju in Francetu Križmanu, ki sta pred kratkim izgubila ljubljeno mater. Učiteljsko društvo se je v lepem številu udeležilo njenega pogreba ter ji položilo venec na grob. V znak sožalja vstanejo navzoči zborovalci.

Po odobrenem zapisniku se je prešlo k II. točki dnevnega reda: „Kmetijski nadaljevalni tečaj z ozirom na metodiko kmetijstva.“ Predaval je tov. Jakob Rojic. Iz podanega referata je razvidno, da so kmetijski nadaljevalni tečaji potrebni 1. z ozirom na to, da je kmetijski stan zaradi pomanjkanja izobrazbe zaostal v duševnem obziru v primeri z drugimi stanovci; 2. mladina je v dobi od 14.—18. leta najbolj ukaželjna; 3. v tej dobi se pokvari mnogo mladine fizično in moralno; 4. raznih predmetov se v ljudski šoli ni moglo obravnavati, kakor bi bilo potrebno, zaradi nerazvitosti otrok in pomanjkanja časa; 5. dosedanje kmetijske deželne šole so le težko dostopne manj imovitim posestnikom.

K sklepu je dodal predavatelj še, kaj naj bi se poučevalo v teh tečajih in kdaj bi bil primeren čas za take tečaje. Za prihodnje zborovanje poda še kot dodatek temu referatu učno sliko, kako naj bi se poučevalo v teh tečajih.

K referatu je dodal tov. Bajt, da bodo morali biti ti tečaji takoj v pričetku obligatni kot so sedanje obrtne šole.

Slednjič je stavil predavatelj dva predloga:

1. Pošlje naj se potom c. kr. okrajnega šolskega sveta prošnjo na vlado, da ustanovi v najkrajšem času nameravane kmetijske nadaljevalne tečaje v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski.

2. Ministrstvo za uk in bogočastje naj ustanovi v Gorici tudi vbodoče sporazumno s c. kr. ministrstvom za poljedelstvo kmetijske tečaje za učitelje, tako da se jih lahko udeleži vse učiteljstvo goriškega okraja.

Predloga sta bila sprejeta.

Predlog tov. Ant. Možina, naj se referat tov. Jakoba Rojice objavi v kakem domačem listu, je bil tudi sprejet.

Potem je prišlo predavanje tovarišice Tezeje Pipanove: „Gospodinjstvo nadaljevalni tečaj z ozirom na metodiko gospodinjstva.“ Tovarišica Pipanova je jako živahno razpravljala ter izrazila željo, naj bi se taki tečaji za učiteljice uvedli tudi v Gorici. Za lepo in poučno predavanje je žela tudi burno pohvalo od navzočega učiteljstva.

Tovarišica Fani Zivčeva predlaga, naj bi bilo žensko učiteljstvo v Gorici v zvezi z gospodinjstvom šolo. Tov. Možina pa predlaga, naj se to zadevo priporoči potom c. kr. okrajnega šolskega sveta vladi, naj uvede tudi gospodinjstvo tečaje v Gorici in naj bi se poučevalo že na ženskem učiteljskem v tem predmetu. Tov. Bajt je pa mnenja, naj se ne uvede tega predmeta za sedaj na učiteljskem, rajši naj da c. kr. okrajni šolski svet dopust kakšni učiteljici in denarno podporo, da se lahko udeleži gospodinjkega tečaja na Dunaju ter se temeljito izobrazi v tem predmetu, tako, da bo sposobna sama potem voditi enake tečaje v Gorici. V ta namen se gotovo dobi tudi denarno podporo od dežele.

Glede gospodinjstvih tečajev vložijo društvo prošnjo na c. kr. okrajni šolski svet, naj ukrene vse potrebno, da se uresniči ta želja.

Med predlogi naznani predsednik sklep učiteljstva črnškega dekanata glede sprejema nadškofa o priliki birmovanja v istem dekanatu. Ozirom na to, da je nadškof žalil goriško učiteljstvo na kongresu v Solnogradu in v pismu, ki ga je bil poslal svoječasnemu Slo-mškarjem na Sv. Goro, so sklenili vsi enoglasno, da se ne udeleže škofovega sprejema ter izražajo željo, naj postopa enako vse učiteljstvo

goriškega okraja. Občni zbor odobruje to postopanje.

Slednjič apelira tov. Možina na zastopnika učiteljstva v okrajnem šol. svetu, naj se vendar stori kake korake, da se prepreči tako nesramno blatenje in udrihanje po učiteljstvu v „Novem Času“.

Ker ni bilo več drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim
v pomoč le sebi podarim

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.
registrirana zadruga s omejenim namstvom.

Promet do konca oktobra K 311.298-58.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt. znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/2.3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer

Književnost in umetnost.

Naznanilo. „Beležke iz fizike in kemije“ je naslov knjižice, ki jo je ravnokar natisnila „Učiteljska tiskarna“.

V „Beležkah“ sem zbral vso učno snov, ki je iz prirodoslovja predpisana na Štajerskem in najbrž tudi po drugih deželah za večerredne ljudske šole, in jo razdelil na poedine sestavke, ki je vsak nekak izveček ene učne slike ali posnetek pouka ene prirodoslovne ure. Prizadeval sem se, v kratkih, lahko umljivih, pa v celoto združenih stavkih podati nauke za umevanje prirodnih prikazni in iz njih izvajati prirodne zakone. Omenil sem pa povsod tudi peskuse, ki se dajo napraviti s lahko nabavnimi predmeti in z najbolj primitivnimi aparati, kateri bi se naj ne pogrešali na nobeni šoli, kajti vsekakor je potrebno, da se s poskusi podpira in oživlja pouk v prirodoslovju.

Pri sestavljanju „Beležk“ so mi služili razen ljudskošolskih Beril in Čitank tudi A. Senekovičevi „Osnovni nauki iz fizike in kemije za meščanske šole“ in H. Schreinerjeva „Fizika ali nauk o prirodi“.

Izdal sem pa to knjižico z namenom, da bi olajšal učitelju pripravo na prirodoslovni pouk, učencem pa prihranil zamudno in dostikrat nadležno zapisovanje učne snovi in jim tudi olajšal ponavljanje taiste.

Če in v koliki meri se mi je to posrežilo, o tem sodite Vi, dragi tovariši in cenjene tovarišice, ki Vam priporočam to svoje delce, da ga širite med učenci od 5. šolskega leta naprej.

Jos. Mešiček,
nadučitelj v Sevnici.

Srednješolski vestnik.

**** Podpora jezuitski gimnaziji v Travniku.** Cesar ni potrdil zakona, s katerim je prvi bosanski sabor prikrajšal podporo travniški gimnaziji v znesku 30.000 K, in je odredil, da se podpora v isti višini tudi v bodoče izplačuje. To pa na podlagi svoječasne ugotovitve te podpore med cesarjem in Vatikanom. Bajce pride zadeva v saboru zopet na dnevni red.

**** Novi deželni šolski nadzornik na Spod. Štajerskem.** Na mesto dež. šol. nadzornika Leop. Lampla, ki je bil ob prestopu v pokoj imenovan za dvornega svetnika, je imenovan dosedanj ravnatelj gimnazije v šestem okraju na Dunaju, vladni svetnik dr. Viktor Thumser. Imenovanje je koncesija nemškemu klerikalcem na Štajerskem.

**** Za ravnatelja drž. gimnazije v Gorici** je imenovan profesor dr. Jožef Tominšek iz Ljubljane.

**** Za ravnatelja državne realne gimnazije v Beljaku** je imenovan dr. Evgen Gianonni, dozdaj profesor na celovski gimnaziji.

Politiški pregled.

*** Državni zbor in draginja.** Še ta mesec bo otvorjen naš državni zbor. Vlada je baje pripravljena o draginjskem vprašanju podati izjavo. Dolžnost parlamenta je, da kaj ukrene, kar bi olajšalo neznošno budo avstrijskega prebivalstva. — Ali bo državni zbor kaj storil tudi za bedno učiteljstvo, to pokaže bodočnost.

*** Občinske volitve v Ljubljani.** Sedaj sestavljajo imenik za občinske volitve. Volitve bodo najbrže šele meseca aprila. Vseh volilcev je okoli 14000; prebivalcev je 42.000.

*** Priznanje baronu Gautschu.** „Wiener Zeitung“ je prinesla lastnoročno pismo cesarja baronu Gautschu, v katerem mu cesar v jako laskavih besedah čestita k 25. letnici, odkar je bil baron Gautsch prvokrat imenovan za ministra. Baron Gautsch je vstopil 5. novembra 1885 kot naučni minister v kabinet Taaffe in ostal na tem mestu do leta 1893. Leta 1893. je prevzel v kabinetu Badeni zopet naučno ministrstvo ter ostal na tem mestu do konca novembra 1896. 28. novembra 1897. je bil imenovan za ministrskega predsednika ter je kot tak posloval do 7. marca 1898.

31. decembra 1904 je zopet prevzel ministrsko predsedništvo ter ostal ministrski predsednik do 2. maja 1906. Gautschevo delo v zadevi volilne reforme je splošno znano.

*** Proti germanizaciji ruskih pokrajin.** Ruski ministrski predsednik Stolypin je predložil ruski dumi zakonsko predlogo, s katero naj bi se omejilo razširjanje nemških kolonij po Volhyniji. Stolypin hoče ekspanzivnost nemške kolonizacije zatreti in preprečiti že v korenini.

*** Pred otvoritvijo belgijske zbornice.** Socialisti so izdali manifest, v katerem zahtevajo uvedbo obveznega šolskega pouka, zakonito uravnavo delavnega časa, penzije za delavce, koalicijsko svobodo državnih nastavlencev. Na dan otvoritve zbornice bodo velike manifestacije.

*** Uspeh Bavarske pri Vatikanu.** Bavarska vlada je predložila protest pri Vatikanu proti odredbi, da morajo cerkveni docenti položiti protimodernističnega prisega. Iz Monakovega pa prihaja vest, da je zastopnik papežev, nuncij v Monakovem monsignor Frühwirth, izposloval, da omenjene odredbe ne bodo veljale za Bavarsko. — Pač pa si je papež pridržal eventualno aplikacijo teh odredb v poznejem času tudi za Bavarsko.

Obrambni vestnik.

*** Iz Goriškega nam pišejo:** Našemu prijatelju in lastniku „Soče“, g. A. G. se je zdelo potrebno napisati v št. 128 imenovanega časopisa ne baš laskav komentar k uvodniku. Iz učiteljskih krogov v 127. št. „Soče“. Tovariši opozarjamo nanj, da ga pazljivo prečitajo in izprevideli bodo, da se prijateljstvo omenjenega gospoda, našega nekdanjega tovariša, do nas ni dosti izpremenilo.

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi!

Iztekla se tretje in zadnje leto za nabiranje jubilejskega daru. Ali smo vsi storili svojo dolžnost — samemu sebi v korist? Sedaj ob sklepu nabiranja tega daru izprasuimo svojo vest in storimo, ako še nismo, kar nam velela stan!

Učiteljstvo — sebi! Prva gorijske avstrijska tvornica Matije Grubbauerjevih sinov v Lincu od izkopička v šolskem letu 1909—10 po slovenskih deželah razprodanih šolskih zvezkov 610 K. (Pri tej priliki Grubbauerjeve šolske zvezke, ki so priznane najboljše kakovosti, slovenskemu učiteljstvu na Kranjskem, Štajerskem in Primorskem iznova kar najtopleje priporočamo. Kdor podpira nas in naša podjetja, tega podpiramo tudi mi.) Zadnjič izkazanih 1027 kron; doslej darovanih 1637 kron. Bog plati!

Kranjske vesti.

—r— **Kakor smo informirani,** je klerikalcem pričelo že primanjkuje piče za Slomškarije, ker oni, ki so že kaj dobili — to so povečini bolj kričavi opozicionci — hočejo še in še! Na ta način bodo prikrajšani nekateri ki še niso ničesar dobili, ker klerikalni politični voditelji jim ustrežajo le pod tem pogojem, da pomirjevalno vplivajo na druge bolj hude in revolucionarne duhove v Slomškariji. — No, sedaj je le prišlo do tega, kar smo mi prorokovali, da bodo nekateri prikrajšani!

—r— **Kaj pa to?** Tovariš Lavtižar in rezervni častnik Kuhar še v poštev ne prideta od klerikalne strani pri sedanjih imenovanjih nadučiteljev. Kaj sta n-ki napravila, da se jih prezira? Izgovor, da sta še „premlada“, kakor se nam zatruje od dobro informirane klerikalne strani, se nam zdi skoraj — neverjeten.

—r— **Prišli so na boljše!** Tako je zaklical Jare, ko je deželni predsednik gospod in baron Schwarz izkušal zagovarjati sedanjo persekucijo deželnega šolskega sveta nad naprednim učiteljstvom. Prof. Jare je gotovo mislil tedaj nase, ko mu je bila dokazana zloraba uradnega d-ovanja še na gimnaziji v Kranju, a mu je dež. predsednik namesto zasluzne kazni še pomagal. Ta slučaj, ki se je dogodil pri nas, bi bil drugod pod milim solncem — nemogoč. Naravnost gnušno se nam zdi to, da se učiteljstvu krivično podtika donasjanje politike v šolo, medtem ko so ravno oni, ki nas tega dolže, v istini to zagrešili!

—r— **Edini Ravnika** je zmožen od ostalih klerikalnih poslancev voditi šolski referat v deželnem odboru. Mnenje dr. Šusteršiča in očitane Ravnikarije, češ, da ni Ravnika zmožen voditi šolskega referata v deželnem odboru je povsem krivično. Najsi ga vodi tako ali tako, gotovo je, da je kot šolnik v šolskih stvareh, bolj orientiran nego pa zdravnik. Zdravnik in šola gre le v toliko vkup, da obadva lečita, eden telesne, drugi duševne in vzgojne rane. Gotovo pa je, da bi praktično vodil še tako slab šolnik ta referat bolje nego pa ga to bo zdravnik. To je ironiziranje in podcenjevanje važnosti šolstva!

—r— **Ravnika** bi bil tudi bolj zmožen kakor Jaklič voditi šolski referat, ker se

je Jaklič že preveč odtujil šoli in učiteljstvu in bi bil bolj v službi stranke nego v službi šolstva. Tako bo pastopal tudi dr. Zajc, ker bo kot nestrokovnjak v šolstvu presojal vse strogo s politično-strankarskega stališča. Hkrati je pa oddaja šolskega referata neučitelju kruto žaljenje učiteljskega stanu, posebno pa žaljenje obeh Slomškarijev, ker so jih namenoma prezrli in pred javnostjo kompromitovali.

—r— **Ali sta Jaklič in Ravnika zastopnika učiteljstva?** To vprašanje se je že razmotrivalo v javnosti. Mi se spominjamo samo na kričavi pojav klerikalcev za splošnih deželnozbornih volitev, ko so na vse grlo kričali in agitirali za Slomškarijo na podlagi tega, da so svečano proglašali in prisegali naklonjenost „krščanskemu“ učiteljstvu in dokazovali to s tem, da so dali kar dva zastopnika učiteljstvu v deželnem zboru. — Ko sta pa ta dva zastopnika glasovala zoper regulacijo učiteljskih plač, so jih proglašali za edine zastopnike — ljudstva in kmetov. — Še lepše so pa dokazali, da so dali res učiteljstvu kar dva zastopnika, s tem, da jima niti referata v šolstvu niso hoteli izročiti v kljub temu, da je tovariš Ravnika že dlje časa nadomestoval prof. Jareca v deželnem odboru in opravljal ta referat. Od dne do dne se naklonjenost bolj izkazuje, in najbližja bodočnost nam obeta še jako interesantne pojave od strani klerikalcev do „krščanskih“ učiteljev. — Marsikdo bo še strmél!

—r— **Umrl** je dne 13. t. m. tovariš Alojzij Sachs, učitelj v prisilni delavnici v Ljubljani, star 41 let. Bil je priznan glasbenik. Blag mu spomin! — Ali se klerikalcem — kakor ob Bahovčevi smrti — kaj oglasa vest?

—r— **Prof. Jos. Klemenčič**, katehet v p. ljubljanskega učiteljskega, je v 86. letu svoje dobe preminul. Blagemu možu blag spomin!

—r— **Deželni šolski svet** je dovolil, da se pouk v ponavljalni šoli preloži za poizkušnjo v šolskem letu 1910/1911 v šolskih okrajih Litija in Krško v čas od 15. oktobra do konca aprila, oziroma od 1. novembra do 15. maja. — O. kr. deželni šolski svet je dovolil na petrazredni ljudski šoli v Loškem Potoku ustanovit v tretje vzporednice. Provizoričnim učiteljem na imenovani šoli se nastavi absolvirani učiteljski kandidat Josip Jaklič.

—r— **Kmetijska šola na Grmu.** Novo šolsko leto na kmetijski šoli na Grmu se je pričelo v četrtek, dne 3. novembra t. l. V šolo je sprejetih 48 učencev, in sicer 36 v zimsko šolo, 12 v letno šolo. Ker je prošlo za sprejem 55 učencev, so se morale sedmim učencem prošnje vrniti.

—r— **Kmetijsko društvo** so na zadnjem občnem zboru pret-klj. ponedeljek zavzeli klerikalci. „Kmet“ dr. Pegan je predlagal, da se naj odslej sprejemajo v društvo samo kmetje!

Štajerske vesti.

—š— **V ormoškem okraju** je baje, kakor poroča „Narodni Dnevnik“, še vedno nekaj šolskih vod-tev, ki uradujejo v nemščini. To se dela deloma iz komodnosti, deloma pa iz neumljive in popolnoma nepotrebne boječnosti pred zam-ro v „višjih“ krogih. Upamo, da se ta nedostatek kmalu odpravi, da nam ne bo treba rabiti drugih opominov. Za zadevo se naj pobriga tudi učiteljsko društvo v Ormožu.

—š— **Poročil** se je dne 9. t. m. v Dobovi pri Brežicah tov. Fr. Vadnal, tamošnji učitelj, z gđeno Anko Resnikovo. — Bilo srečno!

—š— **Iz Št. Ilje v Slov. gor.** pišejo: Nemška gonja za sulferajnsko šolo v Čiršaku se nadaljuje. Sedaj je pouk v Čehnerjevi hiši dovoljen. Nemški agitatorji hodijo okolo ljudi in agitirajo za šolo. Pozvali smo posl. Robiča in Roškarja, naj bi se potrudila v Čiršak — no, vse zaman! Če bo treba kaj storiti, bo morala zopet pomagati OMD; vendar pa jo svarimo, da bi se v tem oziru pogajala le s klerikalci, ki navzlic vsi nevarnosti rujejo tudi pri nas strastno proti nji.

Goriške vesti.

—g— **Odgovor.** Dovolite mi, cenj. g. urednik, da odgovorim tovarišu-dopisniku zadnje številke na njegov dopis, ki se tako zasukal in zvil, kar bi človek mislil, da ni razumel ali ni hotel razumeti mojega dopisa iz spod. Krasa. On mi svetuje, da bi moral to omeniti pri društvenem zborovanju — tega ne oporekam — vprašam ga: čemu imamo svoj stanovski list? Ali se ne smemo v takih slučajih poslužiti tudi tega? Obeta mi tovariš, da lahko pljusknem na lastni obraz, kar se dragi tovariš jako moti! Kar sem povedal v svojem dopisu, je fakt in tega ne more nihče zanikati! Svetujem, da se o tem bolje informirate! Sicer ste moj dopis vse drugače razumeli in hoteli ste javnosti vse zakriti. Jaz sem poudarjal v svojem dopisu, da bo prihodnji okr. šol. svet — glade zastopnikov občin — klerikalni. Vi ste pa to po svoje zavili, da mislim na naša dva zastopnika ter da bi mogel dati iniciativo, katera naj se voli v prihodnji okr. šol. svet. Dalje pišete, da se ni bati pri nas Slomškarije, ker le en tovariš in ena tovarišica tvorita zase častno izjemo, ki ju tudi jaz dobro poznam. Iz tega sklepam, da mislite, kdor je ud učit. društva, je tudi naprednih idej ter ni imeti

nobene bojazni napram takemu. Smatrate se seveda za jako dobrega psihologa. Evo Vam nekoliko slik iz našega okraja: Vprašam Vas: Ali Vam je znano o nekem tovarišu, ki je hotel pri nekem občnem zboru bralnega društva odpraviti vse napredne časopise? Seveda mu je izpodletelo, ker so zavedni člani omenjenega društva rajši njega bacnili iz društva kakor napredne časopise. Ali Vam je znano, kako so nekatere tovarišice volile pri obč. volitvah za klerikalno stranko, ki je tudi zaradi njih glasov zmagala! Ali Vam je znano o tovarišu, kako je hlapčevsko poljuboval škofu roko? In take tovariše si upate v javnosti zagovarjati in prati, ki imajo neodpustljive stanovske grehe nad seboj? Če se na take zanašate — dober tek! Po Vašem dopisu sklepam, da ne sme tega zvedeti javnost! V Vašem dopisu ste tako olepsali kraske razmere, da bi se moral marsikateri tovariš zjokati od veselja. Dragi tovariš, le nekoliko več informacij! Ves moj dopis ste napak razumeli in suha dejstva v mojem dopisu pobijali. Ker ste se že ob vsako točko mojega dopisa dregnili, zakaj se niste tudi ob ono, v kateri sem svetoval, naj bi odbor gledal na to, da bi učitelju-novincu podajal potrebnega političnega znanja. Zakaj ste to vedoma prezrli? Ali Vam ni na srečo — in veže nas tudi stanovska dolžnost — učitelj-novinec brez političnega znanja o življenju, ki mu je dana prilika vsak dan zagaziti v neprijetnosti? — To, kar je bilo najvažnejše v mojem dopisu, ste ignorirali! To naj zadostuje v odgovor na Vaš dopis.

Istrske vesti.

—i— **Koprski Italijani proti tamošnji Ciril-Metodovi šoli.** V „Piccolu“ neki dopisnik iz Kopra uprav nesramno napada tamošnje Slovence in njih letos ustanovljeno stovensko šolo, v katero že prvo leto zahaja kakih 60 otrok. Družbo sv. Cirila in Metoda imenuje koprski italijanski fanatik „La società dei famosi santi“ (družba famoznih svetnikov). Ko je italijanski dopisnik vse oblatil, potem pa denuncira šolo, češ, da se vrši v nji pouk brez dovoljenja deželne šolske oblasti, pač pa da je pouk dovoljen le od strani okrajnega šolskega nadzornika Dominka, ki tudi stanuje v dotični hiši, kjer je šola nastanjena. — Potem pa seveda kriči, kaj je vse dovoljeno Slovanom, a kako da se zatira — Italijane. — Hinavski dopisnik naj bo s tem potolažen, da bodo koprski Slovenci skrbeli zato, da se bo ustanovljena slovenska šola širila in dvigala ter sprejela pod svoje okrilje vse otroke slovanskih staršev, ki bi se brez te šole gotovo večinoma pogubili v italijanskem morju.

Splošni vestnik.

Seja komiteja za reformo ljudskega šolstva se vrši dne 29. t. m. na Dunaju. — Dne 19. t. m. je istotam ob 9. uri zjutraj seja odbora „Zveze slovanskega učiteljstva v Avstriji“, istega dne ob 5. popoldan pa je skupna seja z odborom Nemško avstrijske učiteljske zveze z razpravo o materialnem stanju učiteljstva.

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tovarišica Zora Kranjc-Legat in tovariš Janez Zupančič iz Rateč pri Belipeči. Hvala!

Sedemdesetletnico svojega godu je praznoval dne 11. novembra v družbi svoje blage soproge naš tovariš in prijatelj Martin Zarnik, nadučitelj v p., v Trnovem na Notranjskem. Vrlemu tovarišu, ki si je ohranil čist značaj naprednega učitelja: naše iskrene čestitke! Bog ga ohrani zdravega in zadovoljnega do skrajnih mej človeškega življenja!

Slovenska Šolska Matica. Knjige S. Š. M. za leto 1910. se že tiskajo in bodo izšle ob novem letu. Kdor želi postati član S. Š. M. za leto 1910, naj pošlje 4 K 6 h na naslov Slovenske Šolske Matice v Ljubljani, ne pa na naslov g. vladnega svetnika Andreja Senekoviča, ki je odložil blagajništvo. T. č. blagajnik S. Š. M. je nadučitelj Jakob Dimnik. Nekateri poverjeniki še niso doposlali imenika in ne denarja; zopet drugi so pa poslali denar brez imenika članov dotičnega okraja. Stvar naj se čim prej spravi v red, ker moramo prirediti za „Letopis“ imenik vseh članov. Prosimo!

75 letnica skladatelja Davorina Jenka. Dne 10. t. m. je slavil znani naš slovenski skladatelj Davorin Jenko svoj 75. rojstni dan. Zdrav in čil živi naš glasbeni prvak v Ljubljani, kjer je dne 6. t. m. proslavila Glasbena Matica 50. letnico slovenske naše himne „Naprej zastava slave“, ki jo je zložil Simon Jenko, uglasbil pa slavjenec Davorin Jenko. Oni večer so peli same Jenkove skladbe — Še mnogo let!

Poslušajte in storite tako! Poverjenik S. Š. M., tov. nadučitelj Martin Zarnik, nam piše: „Res imamo dandanes na vse strani narodnega davka, a pri Slovenski Šolski Matici bi moral biti vsak slovenski učitelj.“

Cesar o draginji. Pri sobotnem delegacijskem cerclu se je cesar nasproti nekemu

delegatu izrazil tudi o draginji. Cesar je dejal: „Jako je žalostno, da se je draginja tako razpasla. Jaz vem, kako ljudstvo silno trpi pod draginjo in močno obžalujem, da se niso našla še sredstva, da se draginja omeji in ustavi.“ — Pod draginjo trpi tudi učiteljstvo. A kako sodijo o draginji klerikaleci, to so pokazali z deželno zboru kranjskem. Sami sili, ne poznajo trpečih!

Tolstoj izginil. „Kurier Varšarski“ poroča, da se je grof Lev Tolstoj s svojim hišnim zdravnikom oddaljil iz Jasnaje Poljane. Pustil je pismo, v katerem pravi, da hoče svoje zadnje dni preživeti v popolni samoti. Nastanil se je baje v nekem samostanu. Vzrok domače razprtije.

S kakimi lažmi si pomaga nemški „Schulverein“? Iz ravnokar izšlo 45. štev. korespondence nemškega „Schulvereina“ posnemamo sledeče: „Blizu Št. Ilia v Slov. gor., za katerega skrbi Südmark, leži visoko v hribih kraj po imenu Čiršak, ki broji z bližnjo Selnico okroglo 1600 prebivalcev, ki so vsi rojeni Nemci. Slovenci so spoznali važnost obeh krajev in so tako dolgo obdelovali starše, da niso pošiljali svojih otrok v nemško, temveč v slovensko šolo v Št. Ilj. Ker se kmetiško prebivalstvo ni branilo usiljivcem, ni čuda, da je slovenizacija obeh krajev napredovala...“ In tako gre to naprej. Dejstva pa govorijo da leta 1900. ni bilo v Čiršaku in Selnici naštetih niti 100 Nemcev, l. 1890. in l. 1880. pa je število Nemcev še manjše. Ali ni sramota za takozvani „kulturni narod“, kakor se radi nazivljejo Nemci, da s takimi lažmi delajo za germanizacijo in mamijo za njo ljudem denar iz žepov?

Dve kulturni slavnosti na Hrvaškem. Dne 17. t. m. se vršita v Zagrebu dve kulturni slavnosti. „Bratje Hrvat. Zmaja“ odkrijejo ta dan spominsko ploščo Stanku Vrazu, v hiši, kjer je umrl. Pri tej slavnosti sodelujejo tudi Slovenci. „Matica Hrvatska“ pa priredi v spomin Vrazove stoletnice slavnostno akademijo. — Ravno ta dan (27. t. m.) pa bo slavilo zagrebško deželno gledališče 50 letnico, odkar je v njem zagospodoval hrvaški jezik. Popoldne se bodo uprizorili Freudenreichovi „Graničarji“, pri večerni slavnostni predstavi pa: „Slava njima!“ — Slava Vrazu“ od Ogrizovića in pa Il. dejanje „Porina“.

Verski pouk otrok, ki so brez konfesije. Upravno sodišče je dne 8. t. m. razglasilo razsodbo glede več slučajev, ki se tičejo vprašanja, ali so otroci, ki jih njihovi starši oglašajo za brezkonfesionalne, obvezani v šoli obiskovati verski pouk. Upravno sodišče je razsodilo, da so obvezani, in izreklo, da se mora šoloobveznim otrokom postavno priznati religiozno določiti in da morajo taki otroci potem obiskovati v šoli pouk v tisti religiji. Torej: ukazana vera!

Matere, pazite bolje na otroke! Pred sodiščem se je morala zagovarjati Helena Bider, kajžarjeva žena iz Adergasa zaradi pregreška zoper varnost življenja. Pustila je svoja dvojčka več ur sama in brez vsakega nadzorstva ležati v zibelji. Dočim je šla s svojimi drugimi štirimi otroki na njivo, kjer je ostala pet ur. Med tem časom se je dojenček opustil povišja in se poleg svoje sestrice preobrnil na obraz. Zaradičesar se je zadušil. Sodišče je obdolženko opustilo.

„Ehrlich 606“ v Trstu. Poizkusi z novim protisifilitičnim sredstvom v tržaški mestni bolnišnici so se po izjavah dr. Faventa izborni obnesli. Poizkušali so sredstvo pri 400 bolnikih. Sredstvo „Ehrlich-Hata“ si bo kmalo priborilo svetovno slavo.

Svetovna razstava v Španiji. Od 1. aprila do 30. novembra 1913 bo v Madridu velika svetovna razstava.

Razgled po šolskem svetu.

— **Srbsko učiteljstvo.** Preteklo šolsko leto je bilo v Srbiji 2173 učnih oseb, in sicer 588 ki služijo nad 15 let, 1585 pa takih, ki služijo pod 15 let.

— **Ruski kongres za eksperimentalno pedagogiko** se vrši od 26. do 31. decembra v Petrogradu. Sklicuje ga petrogradsko društvo za eksperimentalno pedagogiko in moskovsko društvo za eksperimentalno psihologijo. Program kongresa je: 1. eksperimentalno zasledovanje duševnih procesov; 2. eksperimentalno raziskovanje osebnosti; 3. eksperimentalno zasledovanje pedagoških problemov; 4. eksperimentalno raziskavanje v področju šolske higijene. Udeležiti se morejo kongresa vsi oni učitelji, ki se bavijo s poučevanjem.

— **Tehnična visoka šola v Solnogradu.** Občinski svet solnograški je sklenil, podati cesarju peticijo, naj se ustanovi v Solnogradu tehnična visoka šola.

— **Kitajsko vseučilišče.** V Pekingju obstoji od letošnjega aprila državno vseučilišče, na katerem vladajo čudne razmere. Profesorji so tako preobloženi z učnimi urami, da je nemogoče, da bi se sami posvetili kakemu samostojnemu znanstvenemu delu. K temu priha tudi še nezaupanje, ki ga imajo Kitajci do tujih učiteljev. Kitajska vlada ve, da je med Kitajci na znanstvenem polju velika praznina, zato bi pa rada to praznino zamašila s tem, da z najrazličnejšo snovjo tako preobloži mladinu, da ne more imeti prav nikakega veselja do učenja. Pri tem izgube potrpljenje

tudi profesorji, ko vidijo, da njihovih razlag nihče ne posluša s potrebno paznostjo. Zato so veseli tudi profesorji, ko je konec mučne šolske ure. Zdaj uči na pekinskem vseučilišču 13 inozemskih profesorjev.

— **Slovenski visokošolci v tujini.** Iz Kolina ob Renu nam dohaja razveseljava vest, da je na glasoviti tamošnji visoki šoli za trgovino in narodno gospodarstvo v tekočem zimskem semestru imatrikulovanih 8 Slovencev, in sicer: Iv. Bukovec, Ignacij Hudé, Fr. Hrašovic, Ludovik Klemenčič, Franc Lokar, Franc Petercel, Franc Rus in Fr. Štajer. Vseh slovenskih akademikov na kolinski visoki šoli je 48. Slovenci snujejo ravnokar svoje nestrankarsko akademsko društvo „Balkan“, kamor pristopijo tudi drugi tamošnji jugoslovanski akademiki. Društvo, ki ima tudi svoj pevski in telovadni odsek, izključuje politična stremjenja, zastopana v domovini, ter goji samo strokovna predavanja in diskusije iz narodnega gospodarstva, borzne in bančne tehnike, trgovskega in konzularnega prava, združništva in moderne filologije.

— **Italijanski dijaki in italijansko vseučiliško vprašanje.** Na Dunaju so imeli italijanski dijaki zborovanje o italijanskem vseučiliškem vprašanju. Poročevalec je poročal, da je interveniral državni poslanec Bugatto pri ministrskem predsedniku baronu Binerthu in naučenem ministru grofu Stürgkhu in da sta mu oba obljubila, da je stališče vlade v zadevi italijanskega vseučiliškega vprašanja neizpremenjeno. Vlada predloga o italijanski pravni fakulteti ostane v proračunskem odseku in se bo tamkaj razprava o njej nadaljevala, kakor hitro se državni zbor sestane. — Zborovalci so vzeli to poročilo na znanje ter soglasno sklenili, začeti z novo agitacijo za italijansko vseučilišče. — V soboto se je podala posebna deputacija italijanskega dijaštva k rektorju ter ga prosila, naj podpira italijansko stremljenje po italijanskem vseučilišču, pri katerih se je streljalo. Končno so protestirali tudi proti temu, da je na dunajski univerzi inkskribiran zloglasni agent-provocateur Nastić. Rektor se je v splošnem zadovoljivo izrazil glede italijanskih zahtev, glede Nastića pa je bil jako začuden da je ta na dunajski univerzi inkskribiran, o čimer mu dosedaj sploh ničesar znanega ni bilo.

— **Visoka šola za politične znanosti.** „Korr.“ poroča iz Prage, da naznanja poseben odbor poslancev, vseučiliških profesorjev in zasebnih učenjakov po končanih večletnih pripravah, da se bo v kratkem aktivirala v Pragi visoka šola za politične znanosti. Strokovnjaki bodo predavali onim, ki hočejo delovati v javnosti, pri čemer pa bo vsaka tendenca izključena.

Raznoterosti.

× **Nova odkritja o Cookovih sleparjih.** Kakor znano, se je bahal svoj čas Cook s tem, da je on prvi prišel na severni tečaj. Knud Rasmussen, znani raziskovalec Grönlandije, je sedaj prišel v dotiko z obema Cookovima spremljevalcema. Po njihovih izjavah je Cook eden največjih sleparjev in je začel raztresati vest o severnem tečaju komaj potem, ko sta ga Eskimovca že zapustila.

× **Ogrska literarna poštenost.** Gimnazijski profesor v Budimpešti, Karel Szallay, je izdal brošuro: „Oropani Gregorovius“, v kateri dokazuje, da je znameniti ogrski pisatelj Melhior Lang svojo pred 15 leti izšlo delo „Korsika“ popolnoma prepisal iz knjige raziskovalca Gregoroviusa. Profesor Szallay je že prej prišel na ta plagijat, toda mislil je, da bo Lang vendar tako pošten, da odtegne knjigo iz javnosti.

× **Zopetno sezidanje Messine in Reggia.** Italijanska vlada je sklenila dati 20 milijonov lir, s katerimi se imata nanovo sezidati po potresu razdejani mesti. V isti namen se uporabi tudi 50 milijonov, ki so jih dobili za dragocenosti, ležeče po razvalinah.

× **Koliko nesejo pasionske igre v Oberammergau.** V Oberammergau je bilo to leto 59 predstav. Obiskovalcev je bilo 225 000 oseb. — Vstopnina je znašala 1,760.000 K. Skupni dohodki cele vasi v teku petih mesecev se cenijo na 3,350.000 K. Prihodnje predstave bodo l. 1920. — Glavni del obiskovalcev v prvih mesecih so bili Angleži in Američani, junija in julija so bili Nemci in Avstrijci. Lahov splošni ni bilo.

Listnica uredništva.

G. Miloš Stibler v Celju: Vaš članek priobčimo prihodnjič. — Več sosedov: Anonimnih dopisov načeloma ne priobčujemo. Zaupajte nam svoje ime, potem Vam ustrezemo!

Uradni razpisi učiteljskih služb

Št. 2022. Kranjsko. 1—1
Na enorazredni ljudski šoli pri Sv. Križu nad Jesenicami se bo namestila služba učitelja in voditelja s postavnimi prejemki in odškodnino za stanarino.

Oziral se bo najprej na moške prosilce. Redno opremljene prošnje naj se vložijo predpisanim putem pri podpisnem o. kr. okrajnem šolskem svetu do 15. decembra 1910. Prosilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo s državno-zdravniškim iz-

pričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

O. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 3. novembra 1910.

Št. 3226.

1—1

Na štirirazredni ljudski šoli v Žužemberku se učno mesto razpisuje v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim službenim putem semkaj vlagajo do 7. decembra 1910.

O. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem, dne 12. novembra 1910.

po obedu,

Drži želodec v redu.

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost

liter K 2:40

Kabinetna kakovost

4:80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Našim rodbinam

priporočamo

Kolinsko cikorijo

Modistinja Minka Horvat

priporoča ravno došlo veliko izbiro športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistinje po najnižji ceni.

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

IDA ŠKOF-WANEK

16—12 Pod Trančo.

Klobuki za dame in deklice vseh vrst (originalni dunajski in pariški modeli).

Velika zaloga vencev in trakov.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in okusno izvršujejo.

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo 52—41 stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalne poizkušnje. Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Lak za šolske table

črn in medel

: Olje proti prahu :

priznано najboljšo prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

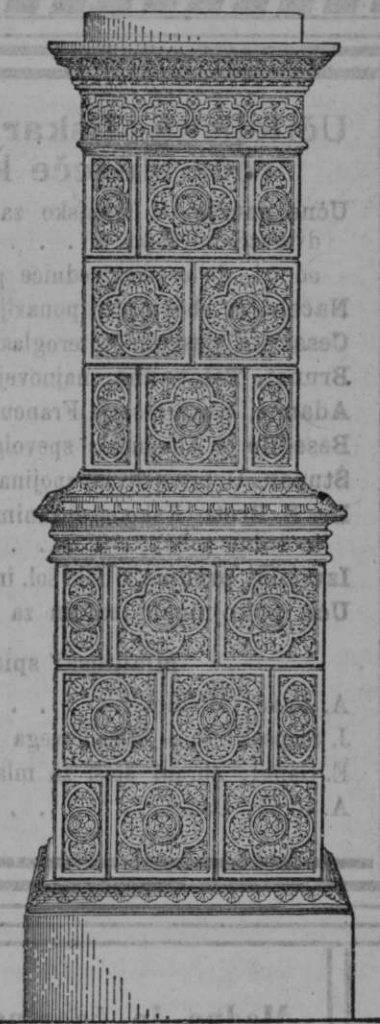
Zahtevajte cenike! 52—35

52—39

Največja in najstarejša tovarna

lončenih pečij in lončenih izdelkov

A. Drelse Ljubljana

Priporoča se slavnemu občinstvu in cenjenemu učiteljstvu v naročilo na štedilna ognjišča in peči

preprosto in najfineje izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih kar najbolj strokovnjaški, zanesljivo in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem, samostanom in šolam znaten popust. — Mnogokrat odlikovan. — Ilustrovani ceniki so na razpolago. 46—37

Zagrebski Franck kot tovarniško znano priporočujemo kot priznано najboljši pridaček za kavo!

Slovensko Abecedo
za ženska ročna dela
priporoča
Milena Kiferle
učiteljica žen. roč. del v Medvodah, sedaj
v Ljubljani, Dolenjska cesta 21.

Josipina Herrisch
Ljubljana, Jurčičev trg 3
priporoča svojo bogato zalogo čevljev, gamaš
in galoš po najnižji ceni. 26-15
— Zunanja naročila se točno izvršujejo. —

Nizke cene
elegantna oblika
velika trpežnost
so lastnosti, ki jih ima
! obuvalo !
češke trdke
V. Havel v Blatni
(Južno Češko). 52-26
Cenik, v katerem je navedeno podrobno na-
vodilo za jemanje mere, pošljem takoj franko.
Definitivnim učiteljem dovoljujem na
... željo male mesečne obroke. ...
Neprilježno blago rad zamenim!
Poprave čevljev se izvršujejo kar naj-
skrbneje.

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska ulica 14
se priporoča slav. šolskim
vodstvom in gg. učiteljem
za izvrševanje vseh v knji-
goveško stroko spadajočih
del. 24-1
Pri večjih naročilih 10% popusta.

J. Jax
Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.
46-37

Edina slovenska kisla voda
Tolstovrška slatina
je po zdravniških strokovnjakih priznana
med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je
izborno zdravilo
za katar v grlu, pljučih, želodcu in čreve-
sih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v led-
vicah in mehurju ter pospešuje tek in pre-
bavo. — Tolstovrška slatina ni le izborna
zdravilna, temveč je tudi osvežujoča
namizna kisla voda.
Odlikovana je bila na mednarodni razstavi
v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi
na Dunaju 1899.
Naroča se pri oskrbništvu Tolsto-
vrške slatine, pošta Guštanj (Ko-
roško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.
Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte
povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slov.
gostilna naj ima le edino slovensko kisló
vodo!
Fr. Burger
Spodnja Šiška pri Ljubljani
parotovarna lesnih izdelkov in vseh
v mizaro stroko spadajočih del.
Specialnost: 26-14
Šolske klopi
najnovejših modelov in vse druge šolske
oprave.
Izvršitev solidna, vestna in natančna. Cene nizke.

Odlikovana 38-29
Prva kranjska tvornica klavirjev
Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5 blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek
priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene
pianine, klavirje in harmonije tudi samogralne
za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in najceneje.
Največja tvornica na jugu Avstrije.
Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.
Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška
tovarna Cottage-Organs in
orgelj-harmonijev. 52-27

Najboljše
orgelj-harmonije
obeh sistemov izdeluje
in pošilja najceneje
RUDOLF PAJKR
& Komp.,
Kraljevi gradec št. 133
(Češko).
Zaloge: Dunaj, Praga, Budimpešta.
Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh
velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve,
semenišča in kot orglje za vajo.
Pošilja se poštne prosto do zadnje že-
lezniške postaje. Gospodom učiteljem visok
rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.
Cenovniki gratis in franko.

Učiteljska tiskarna priporoča sledeče knjige:
Učne načrte za Kranjsko za eno- in K
dvorazrednice po ... —50
od tri- do osemrazrednice po ... —60
Načela za obli načrt ponavljalne šole —25
Cesarska pesem, četrtozglasna ... —14
Brunet, Telovadba, najnovejša izdaja 4-
Adamič, Slava cesarju Francu Jožefu I. 4-
Besedilo k Adamičevi spevoigrji ... —10
Štupar, O prvinah in spojinah ... 1-50
Dr. E. Bretl, Kako si ohranimo zdrave —20
in trdne zobe ...
Izvršilni predpis k dok. šol. in uč. redu 1-20
Učit. pokojninski zakon za Kranjsko —20
Mladinski spisi:
A. Rapè: Mladini I. ... 1-
J. Slapsak: Spisi Mišjakovega Julčka I. 1-
E. Gangl: Zbrani spisi za mladino I. 1-
A. Rapè: Dane ... 1-

Telefon št. 118. Poštna hranilnica št. 76.307.
Učiteljska tiskarna
registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 8.
priporoča sl. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljstvu
uradne tiskovine iz svoje zaloge
Ceniki se pošiljajo zastonj in franko. Tudi vse
tiskovine za županstva ima tiskarna v zalogi.
Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in lito-
grafsko stroko spadajoča dela ter jih iz-
vrši točno, okusno in po solidnih cenah.
Tiskanje muzikalij in časopisov.

Učiteljska tiskarna priporoča
sl. šol. vodstvom in gg. učiteljem
razun vseh najnovejših tiskovin
za ljudske in meščanske šole
posebno:
Razne napise na lepenki. Vse vrste
poštne tiskovine za šolsko uporabo.
Vse uradne in vse knjigovodstvene tisko-
vine za obrtno-nadaljevalne šole, pri-
rejene po strok. učit. g. H. Podkrajšku.
Vse tiskovine za otroške vrtce. Razne
mape za uradne spise, za šol. matico
iz posameznih listov, za zbirko normalij
itd. Spominske liste za dečke in de-
klice, izdane od Slovenske šolske matice.
Podkladke, ovojni papir, pivnik, pi-
semski papir za šolsko uporabo.

Modna in športna trgovina **P. MAGDIĆ, LJUBLJANA** **Nasproti glavne pošte.**

Svilnato blago, baržuni, pliši in ten-
čice, čipkasto blago, žipke, vložki, svilnate
vezenine, Jabots, fikus, damski ovratniki
in kravate, svilnati in baržunasti trakovi,
pozamentirja, porte, žnore, resice, krepince,
krepi in flori za žalovanje.

Serpe iz svile in čipk.
Oprava za novorojenčke, posteljne podloge
in odeje za vozičke, sukanec za šivanje,
pletenje in vezenje. Dišave, mila in ustna
voda. Narodne vezenine, zastave, trakovi
in znaki i. t. d. 52-40

Perilne, volnene in svilnate
bluze
spodnja krila iz batista, klota, listra in
svile, hišne halje, predpasniki, vse vrste
damskega perila, moderci, pasovi, rokavice,
domači čevlji, galoše, nogavice, solčniki,
dežniki, štrikane jope, čepice in gamaše za
šport, žepni robci, kopalno perilo.
Posebni oddelek v I. nadstropju za
damske klobuke, slamnike, oblike in
vse nakitne predmete za klobuke, pajčolani,
kitničarija in delavnica za moderniziranje
klobukov, žalni klobuki vedno na skladišču
i. t. d.

Oddelek za gospode:
Klobuki, cilindri, slamniki, čepice.
Srajce, spodnje hlače, spalne srajce, pred-
prsniki, ovratniki, zapestnice, žepni robci,
nogavice, rokavice, kravate, naramnice,
podveze, dr. Jagrovo zdravstveno perilo,
dežniki, dežni plašči, galoše, gamaše, odeje
za potovanje, palice, ščetke za obleko, lase
in zobe. Za turiste: pelerine, nahrbtnike,
dokolenice, gamaše, plezalni čevlji, palice,
vrvi, cepini, dereze, aluminijeve posode,
thermos. Potrebščine za sankanje,
tenis in lovce. — Sokolske potrebščine.

Nasproti glavne pošte.

Za šolsko mladino že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pe-
lerine za dečke, kakor tudi za deklice, najnovejša konfekcija.
Pošilja se tudi na izbiro na deželo. Cene jako nizke. **Angleško skladišče oblek**
O. BERNATOVIĆ 52-30
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.
Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.